

Pieczęć szkoły		Imię i nazwisko	Razem pkt.

WOJEWÓDZKI KONKURS Z HISTORII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO - MAZURSKIEGO

Etap szkolny 22 listopada 2021 r.
Czas pracy: **60 minut**

Instrukcja dla ucznia:

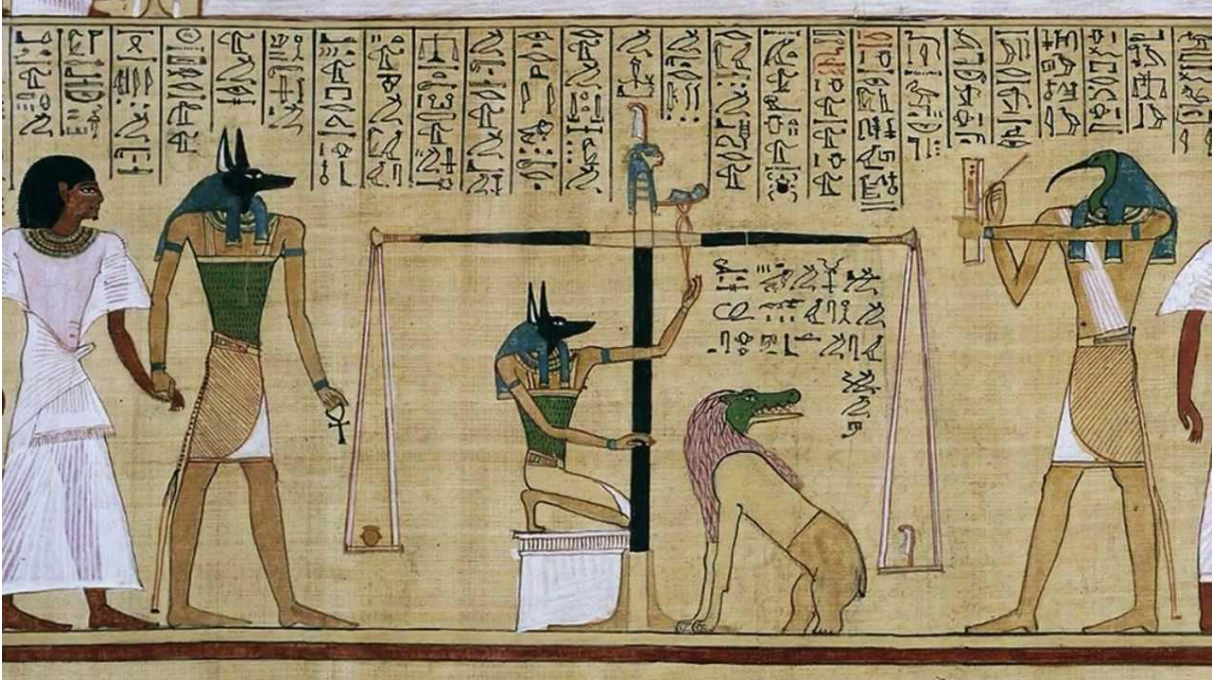
Droga Uczennico! Drogi Uczniu!

1. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera **13 stron**. Ewentualny brak stron zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Przed Tobą zestaw **15 zadań konkursowych**.
3. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań możesz uzyskać **34 punkty**
4. Przy każdym zadaniu podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać.
5. Pamiętaj, że brudnopis nie podlega ocenie.
6. Na rozwiązanie zestawu masz **60 minut**. Komisja konkursowa przypomni Ci o upływającym czasie 10 minut przed końcem.
7. Czytaj uważnie wszystkie polecenia.
8. Odpowiedzi wpisuj tylko długopisem lub piórem z atramentem **koloru czarnego**.
9. Pamiętaj, żeby pisać czytelnie – odpowiedzi nieczytelne nie będą oceniane.
10. Zapisuj słowa w pełnym brzmieniu – nie stosuj skrótów. Błędny zapis nazwisk, nazw, pojęć, terminów, dat powoduje nieprzyznanie punktów.
11. Jeśli się pomylisz, skreśl wyraźnie błędną odpowiedź. Napisz obok: „źle.” Następnie zaznacz właściwą i napisz przy niej: „dobrze”.
12. Nie używaj korektora ani długopisu zmazywalnego – zadanie, w którym ich użyjesz nie będzie oceniane.
13. Nie korzystaj z urządzeń elektronicznych

Wojewódzka Komisja Konkursowa życzy Ci powodzenia☺

Źródło do zadań 1.1 i 1.2

Malowidło starożytne

Encyklopedia szkolna. Historia, Warszawa 2004.

Zadanie 1.1 (0-1)**Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych kończąc poniższe zdanie:**

Malowidło jest charakterystyczne dla cywilizacji

- A. perskiej.
- B. egipskiej.
- C. rzymskiej.
- D. greckiej.

Zadanie 1.2 (0-2)

Odwołując się do elementów graficznych wyjaśnij, jakich informacji na temat wierzeń religijnych tej cywilizacji dostarcza przedstawione malowidło. Podaj co najmniej dwa przykłady.

.....

.....

.....

.....

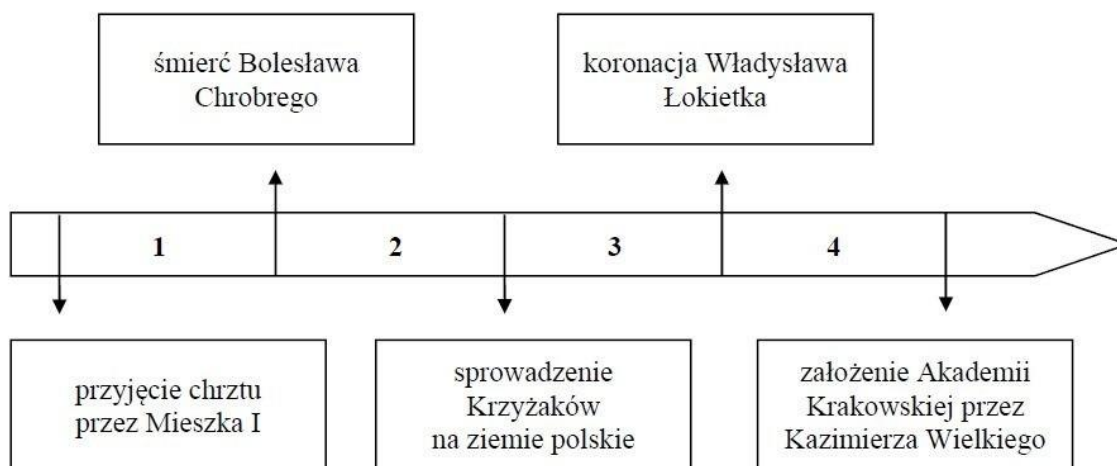
.....

.....

Tekst i taśma chronologiczna do zadań 2.1 i 2.2.**Źródło 1. Fragment opracowania historycznego**

Starszy brat Mieszka, Bezprym, zgodnie z uznawanym zwyczajem upomniał się o swoją ojcowiznę, podobnie jak i młodszy brat, Otton. Stanęli oni na czele opozycji, która weszła w porozumienie z Konradem II i z Jarosławem Mądrym. Oba uderzenia zbiegły się z działaniami opozycji wewnętrznej przeciwko królowi w 1031 roku. Jarosław opanował Grody Czerwieńskie, Konrad – Łużyce. Kiedy Mieszko zbiegł do Pragi, władzę w kraju objął Bezprym.

H. Samsonowicz, J. Tazbir, T. Łepkowski, T. Nałęcz,
Polska. Losy państwa i narodu do 1939 roku, Warszawa 2003.

Źródło 2. Taśma chronologiczna**Zadanie 2.1 (0-1)**

Do opisanego w źródle pierwszym wydarzenia doszło w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem:

- A. 1
- B. 2
- C. 3
- D. 4

Zadanie 2.2 (0-1)

Czyimi synami byli wspomniani w tekście Bezprym, Mieszko i Otton

- A. Mieszka I
- B. Bolesława Chrobrego
- C. Bolesława Krzywoustego
- D. Władysława Łokietka

Tekst źródłowy do zadań 3.1 i 3.2

Twarz miała bardzo piękną, ale piękniejsze były jej obyczaje i cnoty. Zaszczepiła wiarę chrześcijańską na Litwie. Ona odnowiła Uniwersytet założony w mieście Kazimierzu przez króla polskiego Kazimierza. [...] Ona utrzymywała wielu utalentowanych młodzieńców odbywających naukę w szkołach średnich. Wszystkie swoje klejnoty, szaty, pieniądze i całą królewską spuściznę poleciła [...] wydać na wsparcie dla osób nieszczęśliwych i na fundację Uniwersytetu Krakowskiego. [...] Ubogim wdowom, przybyszom, pielgrzymom i wszelkim ludziom nieszczęśliwym i potrzebującym okazywała wspaniałomyślną, wielką rozrzutność i hojność. Nie można w niej było dostrzec śladu lekkomyślności, śladu gniewu i pychy, śladu zawiści.

Źródło: Jan Długosz, *Roczniki, czyli Kroniki sławnego Królestwa Polskiego*,
tłum. J. Mrukówna, Warszawa 1981.

Zadanie 3.1 (0-2)

Rozpoznaj i napisz kogo scharakteryzował w powyższym fragmencie Jan Długosz oraz jaką funkcję pełniła w Królestwie Polskim ta osoba?

.....

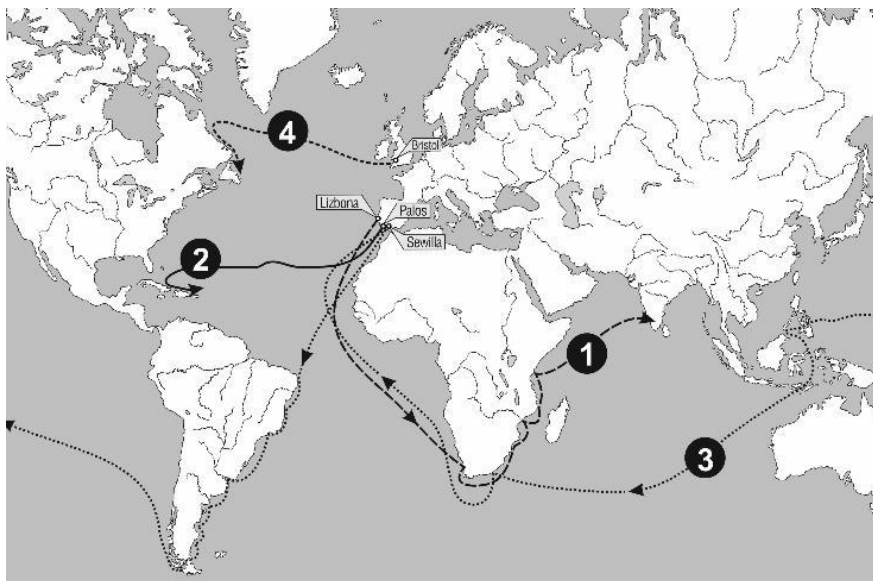
Zadanie 3.2 (0-2)

Wyjaśnij, jaki był stosunek autora kroniki do przedstawionej postaci – pozytywny czy negatywny? Uzasadnij swoją odpowiedź podając co najmniej dwa przykłady. W przypadku błędnego rozpoznania postaci, nie są przyznawane punkty za pozostałą część zadania.

.....
.....
.....

Mapa i teksty źródłowe do zadania 4.

Źródło 1. Mapa

Atlas historyczny. Od starożytności do współczesności, Warszawa 2008.

Źródło 2. Tekst źródłowy

Pierwszy opis wyprawy geograficznej

W roku 1497 król Manuel portugalski posłał cztery okręty dla odkrycia wyszukania korzeni. Dowódcą tych okrętów był Vasco da Gama. W niedzielę 8 lipca 1497 r. podnieśliśmy kotwicę w Rastello. [...] [...] 17 maja, po 23 dniach na bezbrzeżnym morzu, ujrzeliśmy ziemię [...], a następnie dopłynęliśmy do miasta Kalikat. [...]

T. Maresz, K. Juszczyk, *Historia w tekstach źródłowych*, t. 1, Rzeszów 2000.

Drugi opis wyprawy geograficznej

[...] Wyruszyliśmy z Palos w piątek 3 sierpnia 1492 r. o szóstej rano, trzema statkami, którym nadałem miana: „Santa Maria”, „Pinta” i „Nina”. [...] Mijały kolejne dni naszej wyprawy. Przypuszczałem, że moje obliczenia co do odległości między Europą a Azją mogą być niedokładne, przez co niepokoiłem się. [...] Marynarze na naszych statkach zaczęli się buntować i nie raz słyszałem głosy: „Zawróćmy”. Koniec naszych wątpliwości nadszedł z dniem 12 października. W świetle księżyca wyraźnie widać było ziemię. [...] Po dokładnym obejścia nowo odkrytego przez nas obszaru zrozumiałem, że jesteśmy na wyspie... Ochrzciliśmy ją „San Salvador”.

T. Maresz, K. Juszczyk, *Historia w tekstach źródłowych*, t. 1, Rzeszów 2000.

Zadanie 4. (0-2)

Każdemu opisowi wyprawy geograficznej przyporządkuj jedną z tras wypraw, które oznaczono na mapie cyframi 1–4. W każdym wierszu tabeli zaznacz właściwą cyfrę otaczając ją kółkiem.

Pierwszy opis wyprawy geograficznej	1	2	3	4
Drugi opis wyprawy geograficznej	1	2	3	4

Zadanie 5.1 (0-2)

Dokończ zdanie. Otocz kółkiem odpowiedź A albo B i jej dokończenie C albo D

Jan III Sobieski dowodził bitwą

☐ A. pod Wiedniem,	która miała miejsce w czasie wojny z/ze	☐ C. Turcją
☐ B. pod Kircholmem,		☐ D. Szwecją

Zadanie 5.2 (0-1)

Uzupełnij zdanie:

Bitwa, o której mowa powyżej odbyła się w ..... roku.

Zadanie 6. (0-1)

Wyjaśnij, dlaczego przedstawiona na ilustracji poniżej postać leży na podłodze i rozdziera szatę.

Fragm. obrazu Jana Matejki, *Rejtan - Upadek Polski*

.....

.....

.....

.....

Tekst źródłowy do zadania 7

Ustawa rządowa z dnia 3-go maja [...] roku

[...] W imię Boga w Trójcy Świętej Jedyne. [...] z Bożej Łaski i woli Narodu Król Polski, Wielki Książę Litewski, Ruski, Pruski, [...] wraz z stanami skonfederowanymi w liczbie podwójnej naród polski reprezentującymi.

[...] Wszelka władza społeczności ludzkiej początek swój bierze z woli narodu. Aby więc całość państw, wolność obywatelska i porządek społeczności w równej wadze na zawsze zostawały, trzy

władze rząd narodu polskiego składać powinny i z woli prawa niniejszego na zawsze składać będą, to jest: władza prawodawcza w Stanach zgromadzonych, władza najwyższa wykonawcza w królu i Straży, i władza sędownicza w jurysdykcjach na ten koniec ustanowionych lub ustanowić się mających.

Źródło: libr.sejm.gov.pl

Zadanie 7. (0-3)

Uzupełnij zdania – wpisz brakujące informacje.

7.1. Podaj rok, w którym uchwalono przytoczony dokument

.....

7.2. Podaj, kto był wówczas królem Polski

.....

7.3. Podaj nazwę zasady, którą ilustruje podkreślony fragment tekstu

.....

Tekst źródłowy do zadania 8.

Fragment wspomnień Alfreda Wysockiego

Chodziłem do szkoły polskiej. Wprawdzie historia Polski była przedmiotem nieobowiązkowym, ale uczono jej na podstawie źródeł polskich. Czytywało się dzienniki polskie, a cenzura ich była dość łagodna. Sędzia polski sądził, teatr polski nas bawił. Obchodziliśmy wszystkie święta narodowe, cóż więc dziwnego, że zacierała się w nas świadomość, że się jest poddanym obcego państwa, i że nie Polsce, tylko jemu służyć się musi.

Na podstawie: Alfred Wysocki, *Sprzed pół wieku*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1956.

Zadanie 8. (0-2)

Rozstrzygnij, czy przedstawiony opis dotyczy ziem polskich, które w II połowie XIX wieku znajdowały się pod panowaniem rosyjskim. Odpowiedź uzasadnij podając co najmniej dwa przykłady. W przypadku błędnego rozstrzygnięcia nie są przyznawane punkty za pozostałą część zadania.

Odpowiedź:

.....

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

Źródła do zadania 9.

Źródło 1.

Źródło 2.

A.	Pianista, wirtuoz, kompozytor, polityk, przedstawiciel Komitetu Narodowego Polskiego w Stanach Zjednoczonych, prezydent rady ministrów i minister spraw zagranicznych, delegat Polski na konferencję pokojową w Paryżu, współinicjator opozycyjnego wobec rządów piłsudczyków tzw. Frontu Morges, podczas II wojny światowej przewodniczący Rady Narodowej RP.
B.	Był polskim politykiem, polskim działaczem niepodległościowym, naczelnikiem państwa polskiego. Podczas I wojny światowej był zaangażowany w organizowanie polskich oddziałów zbrojnych. Osobiście dowodził I Brygadą Legionów tocząc z Rosją ciężkie boje. W 1926 roku namawiany do powrotu do polityki, a niezadowolony z ogólnej sytuacji w Polsce, zorganizował udany przewrót wojskowy. Zmarł 12 maja 1935 roku a trumna z jego ciałem spoczęła na Wawelu.

Zadanie 9.1 (0-1)**Kogo przedstawia źródło 1, podaj imię i nazwisko**

.....

Zadanie 9. 2 (0-1)**Wybierz biogram ze źródła 2., który dotyczy postaci ze źródła 1. biorąc w kółko A albo B**

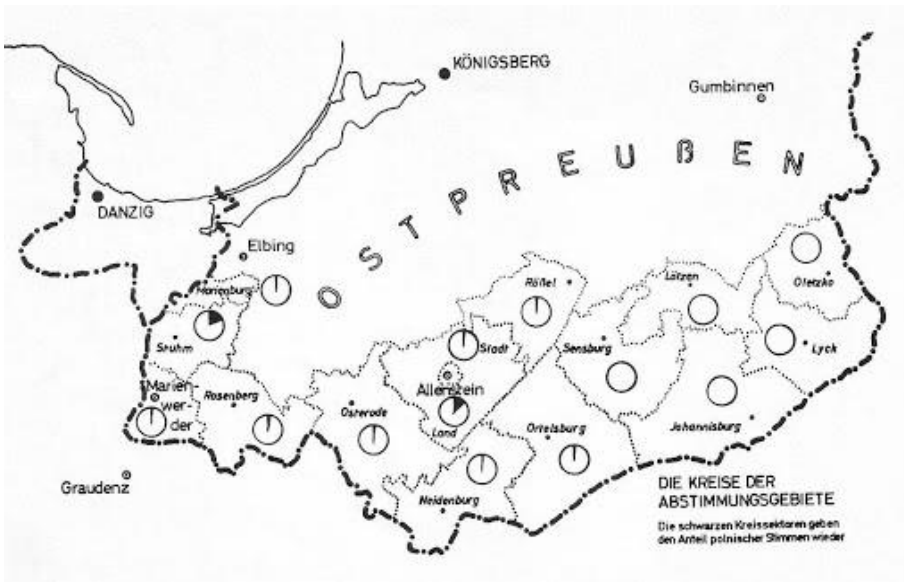

Materiały źródłowe: plakat i mapa do zadania 10.

Napisy: Allenstein – Olsztyn; Volksabstimmung - plebiscyt

F. Strohmberg – [...] „Volksabstimmung – Allenstein. 11.7.20; źródło: R. Bętkowski, *Olsztyn, jakiego nie znacie*, Olsztyn 2010.

Napisy: Ostpreußen – Prusy Wschodnie; Königsberg - Królewiec

Zadanie 10. (0-2)

Do jakiego wydarzenia z 11 lipca 1920 r. nawiązują obydwie źródła i o czym miało owo wydarzenie rozstrzygnąć?

.....

.....

Ilustracja do zadania 11.

Źródło: Mucha, [...]; www.stalin.tv

Zadanie 11. (0-2)

Podaj nazwy dwóch państw, które zawarły porozumienie zilustrowane na rysunku satyrycznym. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się przynajmniej do dwóch elementów graficznych karykatury.

Państwa: .....

Uzasadnienie:

.....
.....

Wiersz do zadania 12.

Utwór Jana Lechonia z okresu II wojny światowej

[...] Jakąż drogę odbyłaś, aby różnym chórem
Znów dźwięki Twe zabrzmiały pod włoskim lazurem,
By mógł Cię żołnierz tułacz na nowo zanucić,
Przez ileż przeszłaś granic, ażeby tu wrócić?

Od śniegów szłaś Sybiru do pomarańcz gaju
I teraz z żołnierzami powracasz do Kraju,
I żadna siła złego ni przemoc olbrzymia,
Stojąca Ci na drodze – dojść Cię nie powstrzyma.

[...] I kiedy trakt Cezara pod ich krokiem dudni,
Słyszą dzwonek na nieszpór i żuraw u studni
I niosą dniem i nocą sztandary niezdarte,
I przejdą, przejdą Tyber i Wisłę, i Wartę.

J. Wałek, *Dzieje Polski w malarstwie i poezji*, Warszawa 1987.

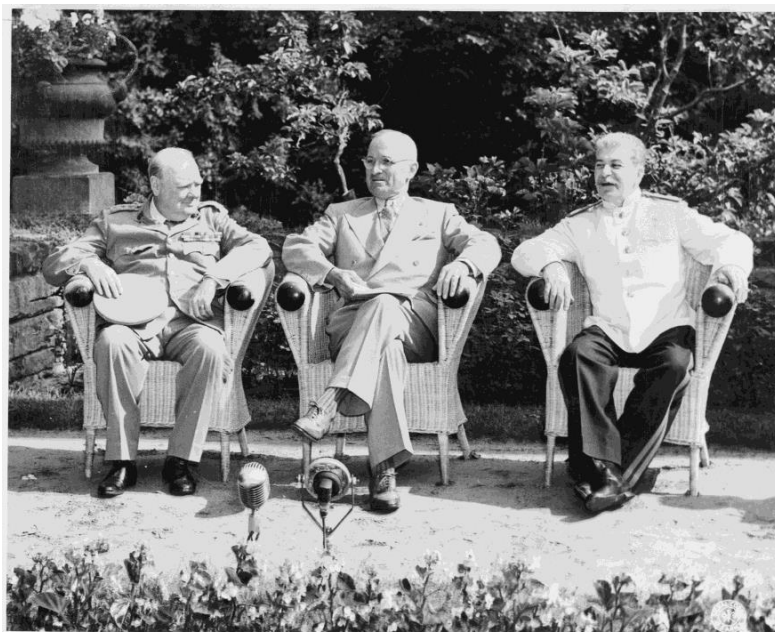
Zadanie 12. (0-2)

Zaznacz poprawne dokończenia zdań 1. i 2.

1. Dowódcą formacji zbrojnej, której poświęcono utwór, był generał
- A. Stanisław Maczek
  - B. Władysław Anders
  - C. Zygmunt Berling
  - D. Stanisław Sosabowski
2. Formacja zbrojna, której poświęcono utwór, uczestniczyła w bitwie
- A. o Narvik
  - B. o Arnhem
  - C. pod Falaise
  - D. pod Monte Cassino

Źródło do zadania 13

Zdjęcie z rozpoczęcia konferencji pokojowej w Poczdamie, 1945 r.

Źródło: <https://tiny.pl/7cnmz>

Zadanie 13. (0-3)

Rozpoznaj i napisz nazwiska polityków ze zdjęcia oraz podaj kraje, jakie reprezentowali:

- A. ....
- B. ....
- C. ....

Tekst źródłowy do zadania 14.

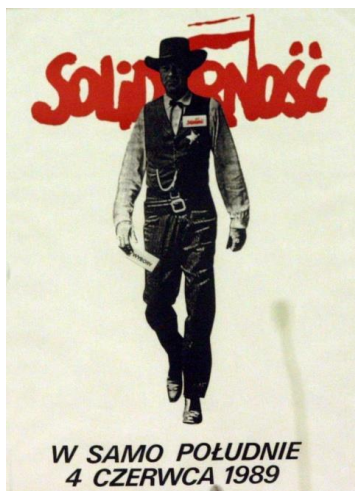
Przemówienie Józefa Cyrankiewicza

Obywatele, mieszkańcy Poznania, robotnicy, inteligenci, młodzieży! Mówię do was z głębokim bólem, bo to nasze piękne, znane ze swej pracowitości, z patriotyzmu i zamiłowania do porządku miasto stało się terenem zbrodniczej prowokacji i krwawych zająć, które wstrząsnęły sumieniem każdego uczciwego poznaniaka, każdego Polaka, i które społeczeństwo z całych swoich sił stanowczo potępia. [...] Każdy prowokator czy szaleniec, który odważy się podnieść rękę przeciw władzy ludowej, niech będzie pewien, że mu tę rękę władza odrąbie w interesie klasy robotniczej, w interesie chłopstwa pracującego i inteligencji [...].

Źródło: www.przemowienia.com

Zadanie 14. (0-2)**Podkreśl właściwe słowa w poniższych zdaniach tak, aby wypowiedzi były prawdziwe:**

- A. Powyższy tekst wygłosił Józef Cyrankiewicz, który sprawował wówczas w Polsce funkcję *sekretarza KC PZPR/ premiera/zwierzchnika sił zbrojnych*.
- B. Do wydarzeń opisanych w tekście doszło w roku *1956 /1970/ 1976*.

Źródło do zadania 15.**Zadanie 15. (0-1)****Zaznacz poprawną odpowiedź. Podany plakat powstał w związku z:**

- A. Powstaniem NSZZ „Solidarność”
- B. Reaktywowaniem NSZZ „Solidarność”
- C. Wyborami parlamentarnymi
- D. I zjazdem NSZZ „Solidarność”

Brudnopis

Dotted lines for writing.